

**Perspectief Biologisch vleesveehouderij
Kansen, maar ook aandachtspunten
2019**

www.ekopart.nl
06-26518701

Kees Water

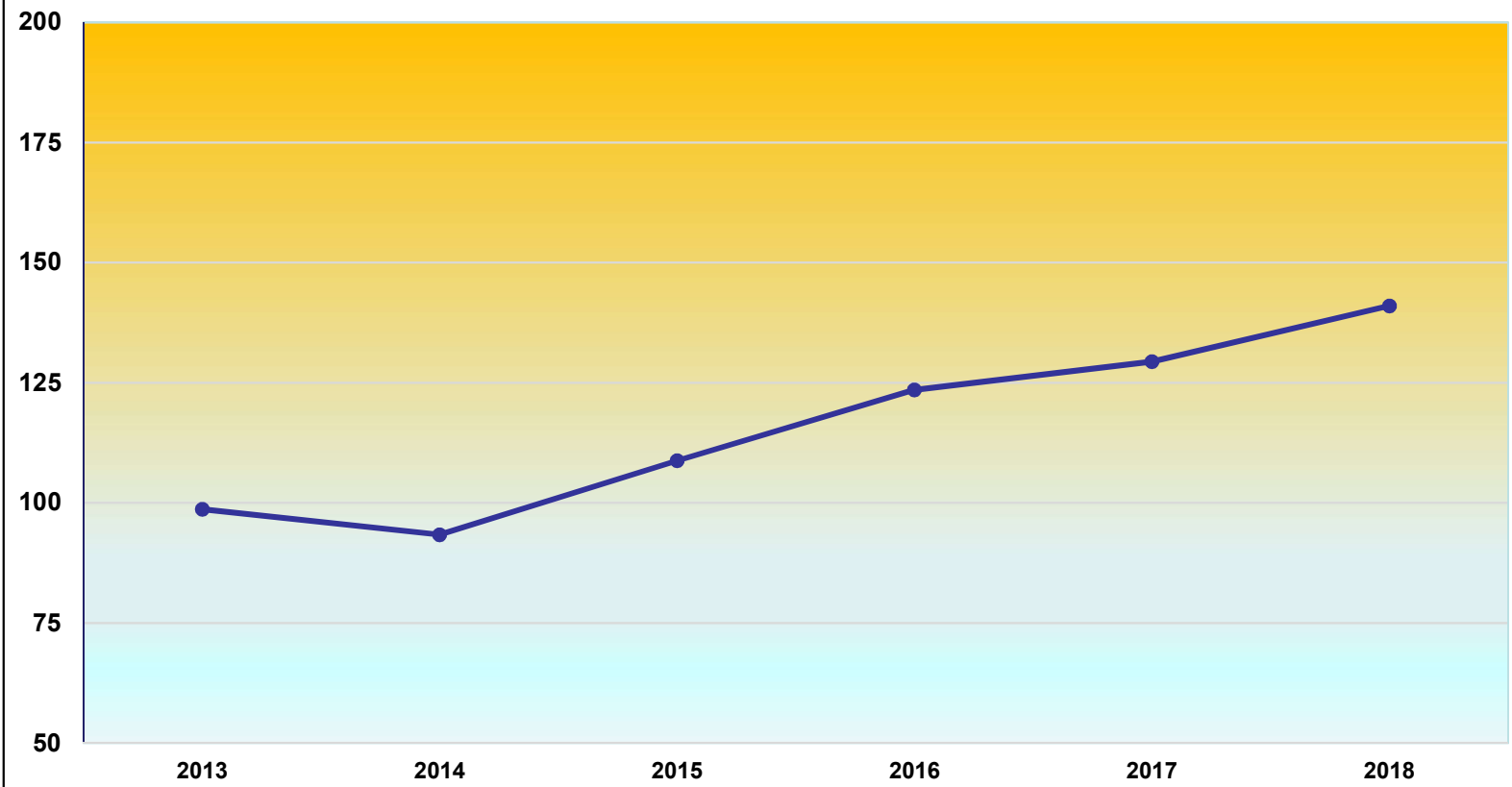

- Bedrijfsadvies Biologische veehouderij
- 20 jaar DLV en nu 13 jaar Ekopart
- Voornamelijk melkveehouders-soms vleesvee
- Regio's: NH-Friesland-Groningen-Flevoland en Gelderland
- Bedrijfseconomie en Strategie:
Bedrijfsplannen veelal combi
landbouw en natuur

Ontwikkeling markt biologisch vlees

omzet in milj./jaar

©Ekopart

bron: bionext

VERWACHTING EU- BIO OMZETONTWIKKELING TOT 2025

EU	2017	2025*	Nat. Omzet
	(x mlj €)	(x mlj €)	Aandeel
Duitsland	10,1	22,2	9%
Frankrijk	8,1	17,7	8%
Zweden	2,7	5,9	22%
VK	2,4	5,3	5%
Zwitserland	2,3	5,1	20%
Denemarken	1,9	4,2	23%
Italië	1,5	3,2	4%
Spanje	1,7	3,7	3%
Nederland	1,5	3,2	7%
Oostenrijk	1,4	3,2	20%
Overig	2,8	6,2	3%
Totaal EU	36,30	79,9	

* = extrapolatie verwachting Rabo voor ontwikkeling bio met 2017 als vertrekpunt (ipv 2015 Raborapport okt 2016)

Onverschikbaarheid

Op dierwelzijn ....

.... Maar niet op integrale bedrijfsvoering

Gecontroleerd en geborgd

- Mondiaal commitment
- EU-regelgeving
- Nationale Wetgeving
- Integrale ketenbewaking
- Controle door Skal te Zwolle

Enkele Ketenpatijen

Omschakelen

Check

- Past het bij u
- Past het bij uw bedrijf
- Past het in de omgeving
- Waar liggen de kansen en de bedreigingen

- Is er economisch perspectief

- Is er ruimte op de markt

De Praktijk

- Type koe dat zichzelf kan redden
- Extensieve Zoogkoeienhouderij, veelal in relatie met natuurbeheer
- Veel ruwvoer, weinig krachtvoer
- Rustige groei en ontwikkeling
- Beperkt medicijngebruik

Biologisch- uw land

- Geen N-kunstmest
- Geen Chem-Synt gewasbeschermingsmiddel
- Tot max. 170 kg N/ha
- Natuurgronden

Uw Land

Beheer van uw land sluit wellicht goed aan bij biologisch beheer

- Omschakeling land: 2 jaar
- Praktijk:
  - Minder kg ds/ha
  - Lagere Vevi/kg ds
  - Minder RE/kg ds
  - Extensiever beheer
  - Meer kruidenrijk
  - Minder vee per ha
  - Veel natuurland

Biologisch- uw stal

- Aanbinden is niet toegestaan.
- Groepshuisvesting
- Max. 3 maanden afmesten in stal
- Stalruimte: 5 m² voor vee van 350 kg +1 m² per 100 kg.
- Ruimte voor vee: minimaal 50% moet dicht zijn.
- Voldoende daglicht: 120 lux

Biologisch-uw vee

Biologisch beheer van vee:

- Weidegang voor alle dieren (stieren uitloop toegestaan)
- 100% Biologisch veevoer
  - Voer 60% van eigen bedrijf of uit eigen regio
  - In rantsoen: Bio ruwvoer: min.60%
- Curatieve medicijngebruik
(max 3 maal)- exclusief:
  - Wettelijk verplichte behandelingen
  - Inentingen en vaccinaties
  - Behandelingen tegen parasieten
- Onthoornen mag bij ontheffing
- Castreren met verdoving toegestaan

Uw vee

Uw veebeheer is wellicht al relatief extensief en lijkt op biologisch beheer.

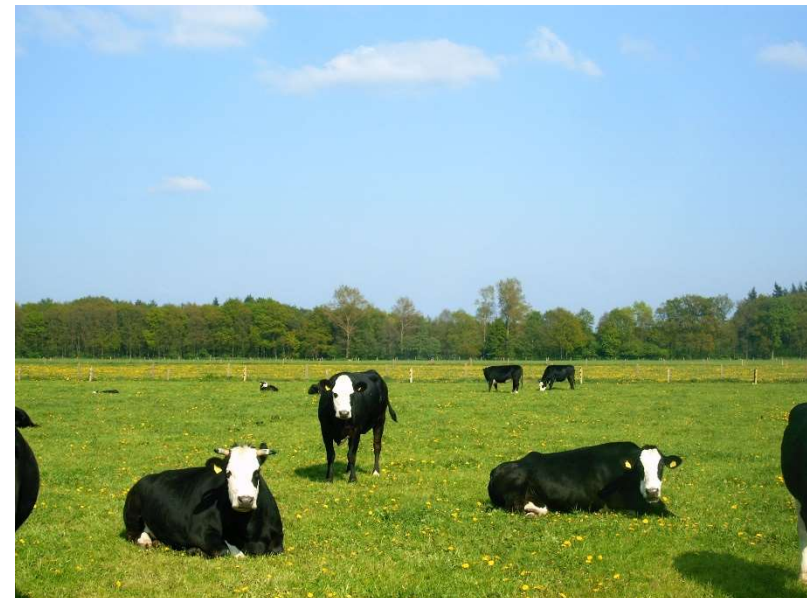
- Omschakeling rundvee: 1 jaar
- Praktijk:
  - Rustig en sober veeslag
  - Ruwvoer- verwerkers
  - Ruime veebezetting
  - Relatief trage groei
  - Goede kwaliteit vlees

Biologisch Vleesvee

- Voornamelijk: zoogkoeienhouderij
- Bij melkvee: meer dubbeldoel
- Soms ook zeldzame rundveerassen
- 1 kalvermesterij-bedrijf
- Nauwelijks stieren afmesten → ossen
- Ca 200 Bio-bedrijven
- Vaak combi landbouw-natuur
- Doel: Natuur-landschapsbeheer
- Met een verdienmodel

Waar zitten de meerkosten

Meerkosten

- Extensiever: areaal voor veestapel is groter
  - landbouwgrond (koop of pacht)
  - natuurgrond
    - extra transportkosten en extra arbeid voor controle verweiden en vangen van het vee
- Investeren in vanghok
- Investeren in veewagen
- Investeren in aanpassingen van de stal
- Meerkosten van aankoop biologisch ruw- en krachtvoer
- Eventueel toedienen van mineralen
- Kosten eigen verkoop
- Skal-controle

Waar zitten kansen voor de omzetverbetering

Kansen voor de omzetverbetering

- Bio-toeslag: 10-20%
- Eigen verkoop: 12-16 euro per kg vlees

Optioneel:

- GLB- ha toeslag
- Vergoeding voor beheer natuur-landschap
- Subsidie zeldzame veerassen

Kosten

	<u>Gangbaar</u>	<u>Biologisch</u>
• Ruwvoer, ronde baal	€ 25 per baal	€ 40 per baal
• Brok	€ 20 /100 kg	€40 per 100/kg
• Veekosten	+/-	+/-
• Bemesting	+/-	+/+
• Zaaizaad	+	-/-
• Bewerkingskosten	+/-	+/-
• Grond en gebouwen	+/-	+/-
• Overige algem. Kosten	+/-	+/-
• Skal-controle	+/-	€ 1.000-1.500
• Slachten en verpakken	€ 700-850	€ 700-850
• Verkoopkosten	+/+	+/+

Omzet

- Vleesprijs
- Eigen afzet
- Vergoeding natuur
- GLB
- Zeldzame veerassen

Gangbaar

+/-

+/+

+/-

+/-

+/-

Biologisch

+/+ 10-20%

+/+

+/-

+/-

+/-

Samenwerking als optie

- Er moet win–win situatie zijn
- Onderlinge doelstelling moet verenigbaar zijn
- Het moet praktisch zijn
- De kosten/baten moeten in verhouding zijn
- Het moet een duurzaam karakter hebben

Kansen- aandachtspunten

- Biologische markt rustig, maar blijft gestaag
- De marktprijs kent een Bio-toeslag
- Meer aandacht voor beheernatuur/landschap
- Kosten-baten natuurbeheer staan onder druk
- Vee inzetbaar als middel voor natuurbeheer

- Kostprijs biologisch ligt hoger als regulier
- Bio-Markt is beperkende factor
- Perspectief voor ontwikkelen van eigen afzet
- Samenwerking met meerdere collega's/partijen

- Zeldzame veerassen krijgen mogelijk fin. steun

Samenwerking

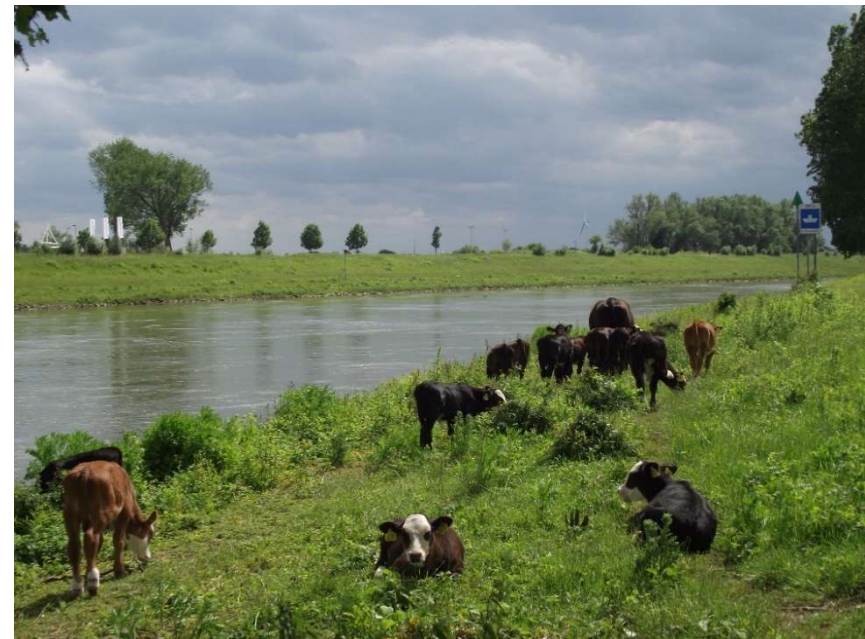

Voor wie

Perspectief is er voor bedrijven met

- Bedrijven met innovatiekracht
- Veel en (goedkope) grond
- Ruim ingerichte huisvesting
- Sober veeslag,
- Ruwvoerverwerkers
- Ontzorg de grondbeheerders
- Goede neventakken
- Samenwerking

Omschakelen

- Duurzame afspraken met grondpartners maken
- Zekerheid m.b.t ruwvoerpositie
- Aanmelden Skal
- Uw toeleveranciers en afnemers informeren
- Veebehandelplan aanpassen
- Markt ontwikkelen: groothandel zelf of met collega's

Ekopart

Kees Water Advies

De biologische sector in Nederland land en tuinbouw

	2016*	2017*	Index	Totaal NL	Aandeel
Aantal gecertificeerde landbouwbedrijven	1.586	1.750	110,3	54.840	3,2%
Aantal bedrijven in omschakeling	245	180	73,5	54.840	0,3%
Aantal geregistreerde landbouwbedrijven	1.831	1.930	105,4	54.840	3,5%
Areaal gecertificeerd (in ha)	56.446	60.449	107,1	1.789.991	3,4%
Areaal in omschakeling (in ha)	3.319	9.067	273,2	1.789.991	0,5%
Totaal geregistreerde areaal (in ha)	59.765	69.516	116,3	1.789.991	3,9%

*: aantallen per 31-12

Bron: Skal Biocontrole

BIOLOGISCH AREAAL PER PROVINCIE*	Hectare	Hectare	Hectare	Totaal ha	Aandeel
Provincie	Biologisch	In omsch.	Totaal	per provincie	
Drenthe	6.498	656	7.154	146.895	4,9%
Flevoland	9.199	1.143	10.342	89.799	11,5%
Friesland	6.309	1.457	7.766	220.235	3,5%
Gelderland	7.154	1.283	8.437	224.103	3,8%
Groningen	4.145	466	4.611	158.973	2,9%
Limburg	1.798	256	2.054	94.467	2,2%
Noord-Brabant	6.129	708	6.837	234.653	2,9%
Noord-Holland	6.668	663	7.331	124.445	5,9%
Overijssel	5.169	782	5.951	193.599	3,1%
Utrecht	2.765	576	3.341	62.026	5,4%
Zeeland	1.915	263	2.178	118.783	1,8%
Zuid-Holland	2.700	814	3.514	122.013	2,9%
TOTAAL	60.449	9.067	69.516	1.789.991	3,9%

*: aantal per 31-12-2017

Bron: Skal Biocontrole en CBS

Bio omzet*	2016	2017	Index
	(x mlj €)	(x mlj €)	
Noord-Amerika	42,8	47,07	110
EU	30,5	36,30	119
Overig	8	10,65	133
Totaal	81,3	94,02	116

* Bron: FIBL en Bionext

Omzetontwikkeling totaal bio	2016	2017	index	marktaandeel
	(x mln)	(x mln)		
Supermarkt*	734,6	778,9	106	51,6%
Speciaalzaak**	336,3	324,6	97	21,5%
Foodservice***	275,0	305,0	111	20,2%
Overig****	100,0	102,0	102	6,7%
Totaal	1.445,9	1.510,5	105,3	100%

* Bron: IRI 2017 rapportage supermarkt

** Bron: Bionext 2017 rapportage bio speciaalzaak

*** Bron: Bionext schatting op basis van info Wageningen Economic Research/Bionext

**** Bron: Bionext schatting op basis van info Wageningen Economic Research/Bionext

Ekopart

Kees Water Advies